

Slovensko političko pismo.

(Posebni dopis „Narodne Straže“.)

LJUBLJANA, 30. listopada.

Stjepan Radić sprema ofenzivu na Sloveniju! Kako je poznato, Radić je kod lanijskih izbora postavio u mariborskom okrugu svoju listu, na kojoj je izabran on i seljak Čizmešija. Njegovi izbornici su većinom iz Prekmurja, gdje je dosta Madžara i madžarona glasovalo iz prkosa za Radića. Sada se međutim Radić sprema na jaču ofenzivu. Njegovu politiku preporuča bivši socijaldemokrat *Albin Prepeluh* u svom listu *Avtonomist*. Prepeluh je već od početka ove godine počeo agitirati za federativnu, čovječansku i mirotvornu republiku, a prošlih je dana na sastancima, nekolicine svojih pristaša u Ptuj i Ljubljani udario temelje *Slovenskoj republikanskoj stranci seljaka i radnika*, čije glasilo je *Avtonomist*, koji će se doskora početi zvati *Slovenski Republikanec*. Uspjeh te nove „stranke“ je svakako vrlo dvojan. Prepeluh je još u svibnju nagovijestao i preporučivao svojim pristašama, da na općinskim izborima istupe samostalno poštoto. Međutim izbori su prošli, a o kakvim republikanskim listama nije ni govora bilo. Velika većina općina, preko 75 %, je u rukama pristaša Slovenske Ljudske Stranke.

Slovenska Ljudska Stranka drži tvrdo svoje pozicije. SLS se zapravo sastoji od triju zasebnih političkih organizacija seljaka, obrtnika i radnika. Prve dvije su vodene od ljudi prilično kenservativnoga mentaliteta. Politička organizacija radnika — *Delavska Zveza* pokazuje mnogo života. Delavska Zveza je žilava organizacija kršćansko-socijalističkih radnika. Radi oštre borbe, koju Delavska Zveza vodi protiv kapitalističkih elemenata, nijesu uvijek snglasna s njom vodstva političkih organizacija obrtnika i seljaka, koja potonja je glavna snaga SLS. Tako je na općinskim izborima, koji su provedeni u lipnju i srpnju o. g., došlo u mnogim mjestima do samostalnog istupa radnika, pristaša SLS, pri čemu su ovi pokazali tvrdu disciplinu i dobru organizaciju, koja ih je dovela na čelo mnogih općina. Slovenska Ljudska Stranka je ipak jedinstvena u svim istupima prema vani. Osobito velik ugled u stranci uživa *dr Anton Korošec*, koji je zadnjih godina pokazao velike državničke sposobnosti u političkom životu cijelog našeg naroda. Uz dra Korošca je jedan od najsposobnijih vođa SLS *dr Andrej Gosar*, predsjednik Delavske Zveze i vođa lijevog krila

SLS. Interesantno je, da je SLS poslala kao svog zastupnika i jednoga protestanta. *Geza Šiftar*, zastupnik SLS iz Prekmurja, je pripadnik evangeličke vjere. SLS je i u tome pokazala veliku širokogrudnost te se pokazala ne strankom, nego voditeljicom čitavog slovenskog naroda. Zato je njezin položaj u Sloveniji čvrst, a njezine postojanke vjerne i solidarne.

Zanimiv je preobrat *dra Vi. Ravnhara* i *dra Vj. Kukovca*. Prvi je bio do početka ove godine vođa Narodno-napredne stranke, koja se okupljala prije oko *Slovenskog Naroda*, poznatog starog liberalnog lista. Međutim je dr Ravnhar bio izgurnar iz *Slovenskog Naroda*, koji danas predstavlja najgorčeniji branitelj Pribičevićeve, a još više Pašičeve politike. Tako je na pr. pred par dana u tom listu jedan doktor branio ništa manje nego — cincarsko porijetlo *Nikole Pašića*! Dr Ravnhar je ove godine fuzionirao svoju stranku sa radikalnom. No

uza sve to list *dra Ravnhara Narodni Dnevnik* pokazuje mnogo simpatije za politiku sporazuma dra Korošca. Tako isto i dr Vj. Kukovec, koji je inače u beogradskoj Skupštini za vrijeme svoga zastupnikovanja rado pokazivao svoju liberalnu čud, danas piše, kako je demokratska liberalna politika u Sloveniji propala. I dr Kukovec se pokazuje prijaznim politici Lj. Davidovića, koji inače u Sloveniji skoro ni nema pristaša. Ono malo demokrata, i to sve redom bankira i gospode, nalazi se u taboru dra Gregora Žerjava, čija politika je u Sloveniji izgubila kod svih slojeva društva svaki kredit. No zato ipak demokratsko *Jutro* više na Slovensku Ljudsku Stranku i bani se svojim pobjedama, koje prema pobjedama autonomistične SLS znače jednu ništicu — *eno ničo!* O drugim strankama nema govora. Stranka *mesarja* u *gostilničarja* izdaje svoj *Kmetijski List* i puca. Isto tako i *Nova Pravda* narodnih socijalista, koja inače pokazuje dosta simpatije za Hrvate. Pa onda socijaliste, koji su pocijepani radi ličnih interesa u dvije grupe, a svaka od njih izdaje svoj list — *Naprej* i *Socialist*.

Pensije pomoraca.

11. listopada o. g. održan je sastanak pomorskih kapetana i strojara. Sastanak je sazvan po potpisnome u Splitu, a u poslu mirovinskog osiguranja. Pristupilo je oko 40 kapetana i strojara, kojima su pružena razna razjašnjenja i saopćenja o ovom pitanju životnog značaja za osiguranike i njihove porodice. Tako su zaimaoci barem nekako obaviješteni, i ako ih ne može zadovoljiti današnje osiguranje, koje se doduše ispravilo poslovníkom, ali koje treba projektiranjem izmjenom zakona dovesti u sklad sa budućom priskrbom osiguranika.

No pomoćne tište još dvije druge rane. one naime, koji su plovili pod talijanskom zastavom na rekvirisanim parobrodima za tri godine okupacije. Njima su odbijali znatne svote za „Fondo Garibaldi“. Ta je zadruga čisto privatne naravi sa socijalizacionim karakterom, a pod čijim su se pritiskom naplaćivali visoki doprinosi svim pomorcima. Izgleda, da je ta zadruga inače slabo završila. Međutim talijanska vlada ne će da priznade inostrancima nikakve pogodnosti ili povratak doprinosa, jer da je to privatna ustanova, makar da su i same državne talijanske vlasti sišile na uplatu. Na prigovore, da to nije humano ni moralno, odgovaraju Talijani, da su oni mogli da otpuste sve naše

državljane sa rekvirisanih lada, kao što su navodno uradili i Francuzi, pa kada su ih zadržali, da su onda morali i da plaćaju sve doprinose. Njima su odbijali još i doprinose za „Cassa invalidi“. Ovu ustanovu se ne smije pometati sa pensionim zavodom u Trstu. „Cassa invalidi“ je naime centralizovana u Rimu, a naplaćivali su se doprinosi također svoj momčadi, biva kapetanima i svim mornarima. Ni na ovu kasu ne daju Talijani našim državljanima pripadajuća im prava, nego samo djelomične i vrlo malene, čisto neznatne pogodnosti.

Za ova prava naših pomoraca, živo se zauzimao jugosl. odaslanik gosp. Stipanović, današnji šef pomorske oblasti. Na našoj vladi je, da nađe zgodan čas, kada će moći da zaštiti prava naših 1.800 pomoraca. Sada bi bio najbolji momenat pri pregovaranjima u Veneciji.

No ove dvije kase (Garibaldi i Invalidi) ne smiju se nikako miješati sa pensionim zavodom u Trstu, za koje doprinose, uplaćene u talijanskim lirama, treba odmah poslati podatke Poslovnici Penzionog Zavoda u Splitu, Hrvojeva ul. 6 o obavljenu uplatama. To služi kao podloga kod obračunavanja sa pensionim zavodom u Trstu, koji bi htio, da likvidira sa na-

šim pensionim zavodom u Ljubljani na način, da nam priznade gornje uplate u nezižosanim krunama.

Jednako se imaju prijaviti splitskoj poslovnici imena svih kapetana, strojara i nadglednika palube, koji do danas još nijesu osigurani, odnosno prijavljeni Pensionom Zavodu.

U tu svrhu će se brigati i privremeni izabrani odbor, koji će biti u neprekidnoj vezi sa Pensionim zavodom i njegovom poslovnicom u Splitu. U odboru su: Kap. Vicko Peruzović (na kraju), kap. Baldo Kričević (na „Nadi“), strojar Petar Šakić (tehnički nadzornik) i strojar Ivo Lupis (na „Hrvat“).

Na sastanku je izražena želja, da poslovnica bude i jutrom otvorena, dok je centrali u Ljubljani otposan brzopjavni pozdrav, u kojemu su ponovno naglašeni slijedeći zahtjevi pomoraca:

1) da se službeno doba za punu mirovinu reducira sa 40 odnosno 35 godina na 25, kao što je uvedeno za njihove kolege na Dunavu i ostale saobraćajne namještenike i neka se u tu svrhu poput dunavskih i željezničkih namještenika izazove i za ove posebna državna subvencija;

2) da se za temelj mirovine uzmu u obzir zadnja beriva namještenika, pak neka država i u tu svrhu povisi današnju neznatnu pripomoć na barem po milijuna dinara godišnje;

3) neka se preko nadležnih faktora urgira zauzimanje naših delegata na sadašnjim konferencijama u Veneciji u cilju pravednog općenitog rješavanja prava naših 1.800 pomoraca radi zadruge „Garibaldi“ kao i radi „Cassa invalidi“.

Umoljena je sva naša pomorska štampa, da objelodani ovo sapćenje.

Frano Ženko Donadini
delegat Pensionog zavoda u Ljubljani
i voditelj poslovnice u Splitu.

Orlovski vijesnik.

Orlovski nastup u Velikoj Gorici. U nedjelju 19. ov. mj. održan je prigodno posvete društvenog doma tamošnjeg društva svečani orlovski nastup. Prije podne bilo je svečano zborovanje i posveta društvenog doma, a poslije podne su s vježbama, tamburanjem, pjevanjem i predstvom nastupili Orlovi i Orlice iz Zagreba, Požege, Karlova, Ivanić grada i Ludine. Sve tačke uspjele su vrlo dobro i pokazale tamošnjem pučanstvu svestrano odgojno djelovanje Orla.

Mladost — glasilo hrvatskih Orlova za mjesec listopad izlazi ovih dana. Doskora će izići i brojevi za studeni i prosinac. Od nove godine izlazi „Mladost“ u povećanom opsegu sa slikama u lijepoj opremi. Naručite se kod Narodne Prosvjete, Zagreb, Kapitel 29.

Pretplatite se na „Nar. Stražu“

P R E K O.

(Par riječi uz ovu knjigu.)

Bollesnici vjeruju u mjesta, gdje čovjek dobro živi, u krajeve, koji liječe. Ima mjesta sjećanja, kutica zemlje, na kojima dolaze na um smjehak zavičaja i slatka kolijevka. Kao bojažljiva djeca u naručaj dadije, tako i njihove nade bježe u jednu kućicu, u jedan vrt, u jedno selo, koje je bilo svjedokom njihova rođenja i koje im ne će dati da umru.

Brača Goncourt.

I g. J. M. *) je jedan takav bolesnik. Živeći u ambijentu, u kojem je zavičaj nadasve, odlučio se, da preda javnosti ovu knjigu, koja je u suštini jedna prevelika ljubav za svoje rodno mjesto i za svoje ljude. Isti motivi, koji

*) Pod ovom signom krije se dubr. biskup dr Josip Marčelić. Cijena je knjizi 10 din. Nabavlja se kod Dubrovačke Hrvatske Tiskare - Dubrovnik.

nagnaše jednoga Vojnovića, da piše „Trilogiju“, jednoga Šimunovića, da postane pjesnikom Mrkodola i svojih Zagoraca — nagnaše i g. J. M., da napiše ovu knjigu. Orehota je, što je ova knjiga dosta suha, te iz nje ne odsijeva vedrina preškoga neba, visina boriča i žubor mora. A to bi bilo potrebno za knjigu ovakve vrste.

U ovoj knjizi ja vidim Prečanina u crkvi, obitelji, školi, na piru, ali, da iskreno reknem, meni je ipak malo Prečanina. Malo mi je njegove duše, njegovih mišica, njegova smijeha i njegove boli. Uglavnom malo mi je njegova života.

G. auktor možda nije naročito htio, da se u to dira, pštajući to polje svim onim gladnim pjesnicima sa dugim kosama, što kadikad znadu zalutati u vrt Mašine, a da ne ostave gostioničaru ni prebijene pare.

A ipak naš kraj i naši ljudi zaslužuju jedno takvo srce, zaslužuju, da

škrine jedno pero i da ih prikaže u onakvom svijetlu, u kakvom ih vidimo mi, koji smo dio njihove cjeline, komad njihova srca, tračak njihova veselja i njihove boli.

Da se to prikaže snažno, onako, kako to kipi u dušama naših „bodula“, trebao bi naš kraj da rodi svoga Vojnovića, svoga Šimunovića, svoga Jurja Carića. Trebao bi da rodi čovjeka, koji bi se uspeo visoko i snagom umjetnika rastrgao dušu našega čovjeka, da je cjelovito u harmoničnoj ljepoti preda „ljudima dobre volje“.

Ne će se prevariti, ako ustvrdim, da je „Preko“ prvo djelo pisano, u tom smislu. Ne će se prevariti, ako reknem, da će ovo djelo biti jednoj novoj generaciji, koja ima doći, bazom za građu. Ne zato, što bi ovo djelo posjedovalo nekakve umjetničke kvalifikacije (toga ni sam auktor nije htio), nego zato, što je u ovom djelu velikim trudom sakupljeno toliko

toga materijala, na kojem se mogu da inspiriraju kasnije generacije. Zar je moguće, da svi ti Marčelići, Mašine, Matacini ne će izbaciti iz svoje sredine nekoga, koji će shvatiti i duboko proživjeti dušu svojih ljudi i dati ono, rašta će ga blagosivati pokoljenja?

Idemo tim danima ususet!

G. J. M. je izvršio dužnost prema svom rodnom mjestu. On je potpuno uspio uzevši u obzir okvir njegova nacrt. Dao nam je sve ono, što se može da daje o Preku, gledom na geografiju, folkloru i kulturu. Prema tom nacrtu mi od njega ne možemo ništa više tražiti. Ja sam tek uz ovu knjigu natuknuo želju, da i naš kraj — bodularija ispod Zadra — dobije svog pjesnika, kako ga dobiše Dubrovnik, Kotor, Hvar i Mrkodol.

Božidar Zorić.

Katolici! Mislite na potrebu katoličkog dnevnika!

Iz katoličkog svijeta.

Prosvjed učitelja protiv izbacivanja svećenika iz škola. Svjesno učiteljsvo križevačkoga i koprivnickoga kotara sakupljeno na svom jesenskom sastanku u Koprivnici 12. X. 1924. stvorilo je ove tri lijepe i hvalevrijedne rezolucije: „1. Hrvatsko učiteljsvo kotara koprivnickoga i križevačkoga sakupljeno 12. X. 1924. najodlučnije protestuje protiv toga, da se vjeronauk izbaci iz pučkih škola, kao i protiv toga, da se obuka u vjeronauku oduzme svećenstvu. 2. Zahtijeva, da se iz pučkih škola odstrane svi oni učitelji, koji su očitii bezvjerici. 3. Najenergичnije protestujemo protiv zaključka UJU u Dubrovniku, koji su bespravni usurpirali prago, da govore u ime svega učiteljsva SHS, kad je većina hrv. učiteljsva sakupljena u Savezu hrv. učiteljskih društava, koje je načelno protiv bicanja vjeronauka iz škola.“ Sve toga dana sakupljeno učiteljsvo, a bilo ih je oko 60, jedno-glasno i bez prigovora je prihvatilo ove lijepe i hvalevrijedne rezolucije.

70-godišnjica goričkoga nadbiskupa. 9. ov. mj. slavio je gorički knez i nadbiskup g. dr. Franjo Sedej sedamdesetgodišnjicu svoga života. Nadbiskupa dr. Sedeja možemo brojiti među najodličnije vođe goričke biskupije. Sa biskupijom je upravljao u najtežim časovima za vrijeme rata, kad su njegovi vjernici bili raspršeni po svim pokrajinama nekadanje Austrije. Svećeniciima je tada naredio, neka prate narod u progonstvo i da ga tješe. Pobrinuo se, da su se u raznim mjestima osnovali pomoćni odbori za bjegunce. Poslije rata je odmah počeo svoj narod duhovno obnavljati. Obnovio je dječjačko sjemenište, oživio Marijine kongregacije i t. d. I od talijanskih je fašista vele trpio. Sa našom braćom u Primorju želimo i mi najsrdačnije, da Bog sačuva narodu još dugo vremena vatre-noga nadbiskupa g. dr. Sedeja.

Papa i Savez Naroda. U štampi se ponovno počelo raspravljati pitanje odnošaja Sv. Oca Pape prema Savezu naroda. Povod je ovim raspravama zahtjev engleskog delegata u Savezu Naroda lorda Parmoora, da se i Sv. Oca Papu primi u Savez Naroda, jer bi time uvelike porasao ugled i moralna jakost Saveza Naroda. Francuska i talijanska štampa komentiraju ovaj zahtjev lorda Parmoora, a u pariškom listu *Figaro* tim pitanjem bavi se poznati publicista Goyau, pak upozoruje, da je nedavno žensko zasjedanje Saveza Naroda došlo na ono stanovište, na kojem je bio Benedikt XV. Tim Goyau hoće da upozori, od kako bi velike važnosti bilo, da se već tada htjelo slušati Benedikta XV. Bilo bi prišteno mnogo gorko iskustvo.

Za zaštitu javne čudorednosti u Njemačkoj. Od poratnog vremena javno čudoređe trpi svagdje. Čuvstvo študa, ponos ljudskog dostojanstva iščezava sve više. To se osobito može zapaziti kod ženskog svijeta u nošnji i raznim modama, plesovima, kupalištima, gimnastičkim vježbama i t. d. Razine pritužbe protiv poganske golotinje (Nacktkultur) i bestidnosti stizale su u novije doba sve više na crkvena poglavarstva. To je potaklo njemačke biskupe, da su na ovogodišnjoj konferenciji u Fuldji odlučno ustali proti razvratnosti i golotinji. Biskupi pozivlju sve kat. krugove, sva društva, kojima je zadaća čuvati javni moral i čudoređe. Pozivlju svjetovne vlasti, da porade zajedničkim silama oko očuvanja moralnog zida u društvu ljudskom.

Domaće vijesti.

50-godišnjica zagrebačkog sveučilišta. 19. pr. mj. navršilo se ravno 50 godina od utemeljenja zagrebačkoga sveučilišta. U akademickim je krugovima bila živa želja, da se ta znamenita kulturna obljetnica proslavi baš onoga istoga dana. No radi raznih poteškoća bilo je to odgođeno, a proslavit će se svakako još tijekom ove školske godine.

Nagla smrt. 27. pr. mj. održavao se sajam na Kadinoj Glavici (kod Drniša). Došao je na sajam i Grizelj Marko iz Maovica (općine vrljčke) ni ne sluteci, da se živ kući ne će vratiti. Kupio na sajmu nešto svinjetine, stao jesti, kad mu najednom naglo pozli i ostade na mjestu mrtav. Grizelju je bilo oko 58 godina.

Liječnički kongres. Prošlih dana održan je u Zagrebu kongres Jugosl. liječničkog društva, koje je ujedno proslavilo 50. obljetnicu svoga opstanka. Kongresu je prisustvovalo preko 500 liječnika iz čitave države. Zaključeno je, da će se dojučući liječnički kongres 1925. održati u Dubrovniku.

Novi oblasni školski nadzornici. Dr Vinko Lozovina bio je imenovan oblasnim nadzornikom srednjih škola, a g. Marin Rabadan oblasnim nadzornikom za preparandiju, građanske i osnovne škole. Ova imenovanja su sa zadovoljstvom primljena sa strane nastavnčkih krugova, jer su obojica poznati kao vrijedni i sposobni nastavnici. Novim nadzornicima i mi čestitamo!

Naši dopisi.

Trogir, 29. listopada.

Ovih dana je Trogir izgubio jednu mladu glazbenu silu, g. Andru Sentinella, koji je svojom izobrazbom stečenom na Konservatoriju u Zagrebu i kod g. Hatze-a zadovoljavao građanstvo Trogira. Bio je čovjek rada, reda i poštivosti. Njegova glazbena izobrazba traži veću djelatnost, šire polje rada, u čemu će ga Šibenik sigurno zadovoljiti. Dok je bio u Trogiru, razvijao je svoj glazbeni talenat u orkestru i glazbi. Koncerte je vodio velikom preciznošću, a svojim glazbenim ukusom znao je birati komade, koji su upravo davali nasladu lijepe glazbe. Dok žalimo, što smo ga izgubili iz svoje sredine, dotle se veselimo, da ga baš Šibenik uživa. Našem sugrađaninu pak (g. Andri Sentinelli) želimo ugodni boravak u Šibeniku i dobar uspjeh, osobito pak želimo, da bi se u svoj rodni grad što prije povratio. C. F.

Stan u gradu, u kojem raspolazem sa dvije sobe, blagovaonicom, kuhinjom, nuzprostoriom i konobom te svim potrebitim u kući, zamijenio bih stanom, pa i manjim, u Varošu. Obratiti se upravi lista.

Gradske vijesti.

Admiral Andrews u Šibeniku. Veliki prijatelj našega naroda američki admiral Ph. Andrews, koji je prošlih dana posjetio Split, gdje je bio svečano dočekan i proglašen počasnim građaninom Splita, jučer je stigao u naš grad, da svojim prisustvom počasti krsnu slavu naše ratne mornarice. Općina je tom prigodom izdala prigodni proglas na građanstvo. Dobro nam došao!

Dušni dan. Jesen je već odavna nastupila. Nosi nam turobne i tužne dane. Priroda se obavlja zimskim snom. Tuga, sjeta i žalost vlada u prirodi. U ovoj svetoj tišini prirode Crkva — brižljiva majka sviju — sjeća se naših pokojnika. Dušni je dan!... Zvona tiho bruje umornim zrakom... Svećenik u crnini uzlazi na oltar... Pobožni narod moli... Jaki, turobni glas podiže se u bogatim katedralama i u siromašnim crkvicama: „Pokoju vječni“... Dušni je dan! Grobište, koje je inače pusto, najednom oživljuje... Grobovi su uređeni, cvijećem posuti, zapaljena je svijeća... Crne sjene šuljaju se između čempresa... padaju na koljena... ljube onaj ledeni križ... suzama zaljevaju humak... Uzdah, duboki uzdah... šapat usna... Pokoj vječni... šušti po grobištu!... Priroda turobna... nebo naoblačeno... gola stabla... odgovaraju ovoj vrućoj molitvi crnih sjena: I svijetlost vječna svijetlila njima! Počivali u miru! Amen! — Kako ove godine Dušni dan pada u nedjelju 2. ov. mj., svetkovat će se narednog dana u ponedjeljak, 3. ov. mj.

Dolazak Radićevih poslanika. Toliko očekivani Stjepan Radić jučer nije došao. Mjesto njega su došli poslanici Pavle Radić i čiča Ilija Martinović. Održali su javnu skupštinu, na kojoj su prilično demagoški nastupili. Govorili su koješta. Napali su sve i svakoga. Naravski da nijesu pustili na miru ni svoje drage „pučkaše“. Isprsilu su se i ovom prigodom protiv rimske politike, biskupa i mrskih popova, jer im u narodu kvare račune. Ljudi radoznalo došli, a razočarani pošli!

Lična vijest. U ponedjeljak večer povratio se sa pastirskog putovanja po primorskim župama bivše zadarske nadbiskupije presv. biskup dr Jerko Mileta.

Krsna slava ratne mornarice. Jučer je druga pomorska obalna komanda slavila svoju krsnu slavu. Iza katoličke i pravoslavne službe Božje bilo je sjećanje kolača, govor komandanta mornarima, mimohod mornara, čestitanja i zakuska. Popodne je bila mornarska veselica, a uvečer oficirsko veče sa plesom. Svečanost je počastio svojim prisustvom

američki admiral Andrews u pratnji komandanta Stankovića i velikog župana dra Roka Stojanova. Slavi su prisustvovali i brojni predstavnici svih mjenskih vlasti, ustanova i društava.

Pomen Sienkiewiczu! Povodom svečanog prenosa smrtnih ostataka velikog književnika bratskog poljskog naroda Henrika Sienkiewicza iz Švajcarske u Poljsku mjesna kulturna društva prošle nedjelje su odaslala brojne pozdrave ministarstvu prosvjete u Varšavi. — Filharmoničko Društvo je pak održalo za svoje članove svečani pomen-sastanak, na kojem je predsjednik društva direktor Ježina održao lijepo predavanje o životu i radu Sienkiewiczem i o poljskoj umjetnosti. Slava velikom Slavenu Sienkiewiczu!

Umjetnička izložba. Jučer je u prostorijama „Sokolskog Društva“ otvorio umjetničku izložbu g. Ipolit Majkovsky, brat iz Rusije. Na njoj je izložio oko 40 svojih slika, pejzaža, „natura morta“, crteža, dekoracija. Sve to odiše ljepotama naše divne, i ako kršne Dalmacije. Izložba je još otvorena danas i sutra.

Nova željeznička tarifa. S 1. t. mj. imala bi stupiti na snagu nova željeznička tarifa, po kojoj će se cijene za osobni promet sniziti za 20-30 %.

Neurednost. Tuže nam se iz građanstva, da neki individui često znadu zadirkvitati, dražiti i uznemirivati, pak se čak i kamenicama bacati u bijedne one ženske koje su sklonjene u mjesnoj drž. ludnici. Tome bi divljaštvu trebalo svakako stati na put, a dotične individue, ako ih se na djelu zateče najstrože kazniti.

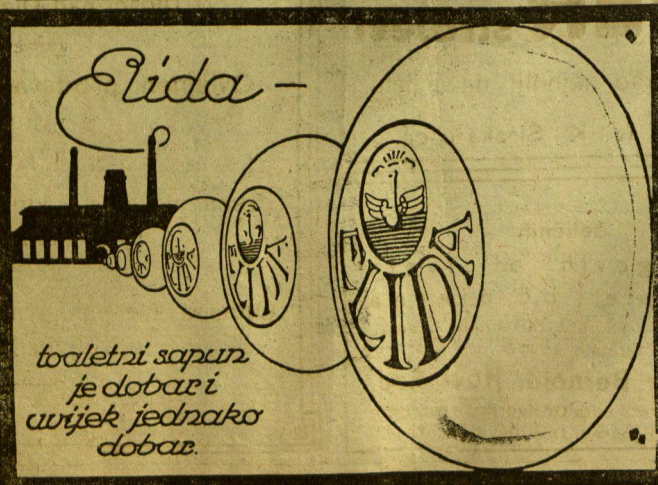
Herr Vukić opet se ljuti! I ako smo ga lijepo i uljudno zamolili, da se nimalo ne ljuti, Herr Vukić se opet nemilo uvrijedio i naljutio radi našeg pisanja. Stvorio je novu novinsku aferu i opet nas tužio Sudu. Znatiželjni smo znati, radi koje riječi nas je ovaj put tužio. On već sigurno očekuje i osudu, a već je u njoj i spremio važni dopis za „Novo Dobro.“ Pa da se ne nasmiješ? I kako slatko! Herr Vukiću, nemojte se vi zato ništa ljutiti! Ponesite se, da ste nas opet kao pravi i uvaženi novinar tužili Sudu!

Pogibeljna prijetnja. Topić Mate pk. Boža radi ozbiljnih svada zaprijetio se Lovrić Stijepi pk. Ivana, da će ga ubiti nožem. Ovu svoju prijetnju bio bi po svoj prilici izvršio, da nijesu odmah priskočili susjedi i postavili ih. Topić Mate je radi ove prijetnje predan Drž. Odvjetništvu.

Nemoral. Pavlović Ivanka žena Linarda — i inače poznata redarstvu radi nemoralnog života i kao skitnica — radi izgreda u Hotel de la Ville i svadanja sa jednim individuum bila je redarstveno osuđena na 20 dana zatvora.

Suložništvo. Kursar Andrija pok. Stipe iz Raslina živi u suložništvu sa nevjestom Marijom Kursar. Kad je redarstvo tome ušlo u trag, Marija je priznala čin, kao i to, da je još u maju s njim zaničela. I Andrija je to priznao, i ako je u početku to nije-kao. Oboje je radi javne sablazni kažnjeno na 14 dana zatvora. Inače će kasnije radi toga morati odgovarati i pred Sudom.

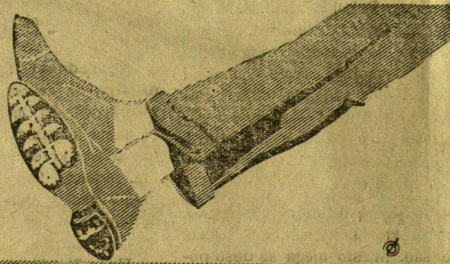
U Australiju. Dne 5. decembra putuje iz Gruža za Australiju parobrod francuskog društva „Messageries Maritimes“ „CÉPHÉE“. Putovanje i cijela opskrba iz Gruža do Luke određenja zapada 26 engleskih Sterlinga. Uza svu sniženu cijenu hrana na brodu je obilna i odlična. Jede se četiri

puta na dan, a u podne i za večeru dobije se osim dovoljne i dobre hrane i po pola litre vina. Sve upute i obavijesti daje besplatno Agencija Josip Jadronda - Šibenik.

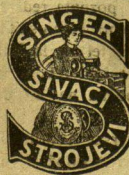
Zbirka starina Lukanović. Od Pokrajinskog Konservatorijalnog Ureda u Splitu primamo ovaj dopis: „Zbirka pok. financijskog nadkomesara Lukanovića, sada vlasnost brata mu Tome u Šibeniku te Ane ud. Lukanović i djece joj u Češkoj, već je od deset i više godina višekrat pregledana, opisana, fotografirana i procijenjena od organa Arheološkoga Muzeja u Splitu te predložena njezina nabava. Za ovu svrhu već je od Ministarstva doznana malne sva potrebna svota. Po-teškoća konačne nabave stoji u tomu, što se ne mogu imati još potrebite zakonske isprave maloljetne djece Ane ud. Lukanović u Češkoj. — Zbirka Lukanović ne „leži zaboravljena na tavanu jedne stare kuće izložena kvaru i propasti“, kako se piše u br. 249. od 24. oktobra *Novog Doba*, nego je pomnijivo sabrana u dvjema sobama stana Tome Lukanovića, pod ključima, koje čuva gosp. odvjetnik dr Smolčić, i to u sanducima, koji su zapečaćeni službenim pečatom dr-

žavnog Arheološkog Muzeja u Splitu. — Neka se ne zavarava dakle općinstvo. Ova zbirka većim dijelom potječe iz Vida Metkovića (Narona), gdje je pok. nadkomesar Lukanović mnogo godina službovao i imao prigode, da ovdje nabavlja starinske predmete. — Ima naprotiv drugih šibenskih starina, koje bi mogle biti početak i jezgra jednog lokalnog muzeja starina u Šibeniku. To su brojne starinske slike, drveni kipovi, drveni oltari itd., što se nalaze u raznim napuštenim i zapuštenim crkvama grada Šibenika. Crkvene su vlasti u Šibeniku potakle baš ove godine pohvalnu namisao, da se svi ovi predmeti sakupe i urede u jednu bolje sačuvanu crkvu. Organi konzervatorskog Ureda, koji su bili dvakrat u Šibeniku u ovu svrhu, prihvatili su i poduprli ovu ideju, te su već upućeni pregovori za njezino ostvarenje. Uzete su u prvom redu u obzir crkva Sv. Barbare i sv. Nikole.“ — Kako je to ovaj put bio slabo informiran inače „vrlo dobro informiran“ šibenski dopisnik „Novog Doba“! Baš peh! Molimo ga samo, da se radi ove opaske ne bi naljutio Herr Vukić, pak nas opet „radi uvrede“ težio sudu i stvorio novu „novinarsku aferu“.

Palma kaučuk pete i poiplati

omogućuju elastičan, bezbučan
hod, štete V še noge i Vašu
obuću, te su ta'niji nego koža.

SINGER šivači strojevi

priznati su kao najbolji na svijetu.

Podružnica: ŠIBENIK Široka ulica.

ROLLOA

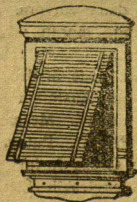
u svakoj vrsti i to:

čeličnih

„Eslingovih“ od drveta
žaluzije i od platna
bálje, svake vrsti robe za umjetne bravare
i teretnih liftova

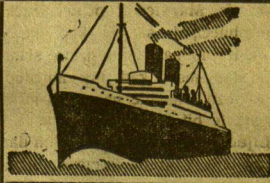
Silvester Bernold, Novi Sad.

Telef. 234, preko puta Gasfabrike. Osn. 1885.
Filijala: Beograd, Dositijeva ul. 51.

Iz Šibenika za Australiju

cijela opskrba i put za Lira Šterlinga 27.—
(oko Dinara 8.600.—) Putovanje početkom
decembra. — Obavijesti daje
JOSIP JADRONJA — ŠIBENIK.

Cosulich Line

Odlasci parobroda:

„Francesca“

za SANTOS i RIO de JANEIRO
(Brazilija), kao i BUENOS AIRES

(Argentina) polazi iz domaće luke S P L I T dana
19. NOVEMBRA 1924.

„Belvedere“

„novo uređeni parobrod na
naftu. Putuje iz S P L I T A
za SANTOS, RIO de JANEIRO
(Brazilija), te BUENOS AIRES (Argentina), dana
4. DECEMBRA 1924.

Svi putnici iz sjeverne Dalmacije imaju se prijaviti u Šibeniku poslovni-
nici naše Agencije (J. Jadronda) gdje će dobiti sve potrebne upute
i vozne karte iz Šibenika do luke određenja.

Glavno zastupstvo za Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca

J. G. Drašković

Telefon 24-98. **Zagreb** Cesta „B“ br. 3.

AGENCIJA U ŠIBENIKU: **JOSIP JADRONJA.**

Filijale u BEOGRADU, Balkanska ulica 25 te zastupstv^a
u LJUBLJANI, SUŠAKU, SPLITU, METKOVIĆU, GRUŽU
i VELIKOM BEČKEREKU.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Vlastita zgrada
Glavna ulica 108.

Podružnica Šibenik

Brz. naslov *Gospoban*
Telefon br. 16 - Noćni 97

Centrala Ljubljana.

Podružnice:

Celje, Đakovo, Maribor, Novi Sad,
Sarajevo, Sombor, Split.

Ispostava: Bled.

Dionička glavnica i pričuva
preko Din. 15.000.000.

Ulošci nad Din. 150.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne
lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamačuje
najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne poslove
povoljno, točno i brzo.